

Peňažný príspevok na kúpu, výcvik používania a úpravu pomôcky

(Právna úprava účinná od 1. 1. 2009)

- [Príloha č. 10](#) -skutočnosti na určenie výšky peňažného príspevku na kúpu, výcvik používania a úpravu pomôcky, na kúpu zdvíhacieho zariadenia, na úpravu osobného motorového vozidla, na úpravu bytu, rodinného domu a garáže
- [Príloha č. 11](#) -skutočnosti na určenie výšky peňažného príspevku na kúpu pomôcky, ktorou je pes so špeciálnym výcvikom
- [OPATRENIE č. 7/2009 Z.z.](#) Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky, ktorým sa ustanovuje zoznam pomôcok a maximálne zohľadňované sumy z ceny pomôcok

Poskytovanie peňažného príspevku na kúpu, výcvik používania a úpravu pomôcky upravujú §§ 24 až 29 zákona č. 447/2008 o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia.

Fyzickej osobe s ťažkým zdravotným postihnutím (ďalej len s ŤZP), ktorá je podľa komplexného posudku odkázaná na pomôcku, možno poskytnúť peňažný príspevok na kúpu pomôcky, peňažný príspevok na výcvik používania pomôcky a peňažný príspevok na úpravu pomôcky (ďalej len „peňažné príspevky na kúpu, výcvik používania a úpravu pomôcok“).

Pomôcka na účely tohto zákona je vec, technologické zariadenie alebo jeho časť, ktoré umožňujú alebo sprostredkujú fyzickej osobe s ŤZP vykonávať činnosti, ktoré by bez ich použitia nemohla vykonávať sama alebo vykonávanie týchto činností by bolo spojené s nadmernou fyzickou záťažou alebo neúmernou dĺžkou trvania činnosti. Pomôcka je aj špeciálny softvér alebo aktualizácia softvéru, ktoré umožňujú fyzickej osobe s ŤZP používať počítač a iné technické zariadenia.

To znamená, že pri žiadosti o peňažný príspevok na kúpu počítača napr. s hlasovým výstupom bude žiadateľ predkladať úradu práce dve žiadosti – žiadosť o peňažný príspevok na kúpu stolového alebo prenosného osobného počítača a žiadosť o peňažný príspevok na kúpu špeciálneho programu (položka zoznamu č. 48) – programu na čítanie obrazovky osobného počítača. V cene počítača je už zahrnutá i cena programového vybavenia na prácu s dokumentmi a prístupu na internet. Obdobne bude žiadateľ predkladať v prípade žiadosti o poskytnutie kompenzácie formou mobilného telefónu s ozvučením dve žiadosti – jednu žiadosť o poskytnutie peňažného príspevku na kúpu mobilného telefónu a jednu žiadosť o poskytnutie príspevku na kúpu špeciálneho aplikačného programu (položka zoznamu č. 45) - programu na hlasové sprístupnenie displeja mobilného telefónu. Žiadateľ už nebude predkladať žiadosť na úpravu pomôcky.

Za pomôcku sa považuje aj pes so špeciálnym výcvikom.

Peňažné príspevky na kúpu, výcvik používania a úpravu pomôcok možno poskytnúť, len ak sa pomôcka neposkytuje ani nepožičiava na základe verejného zdravotného

poistenia, s výnimkou druhého mechanického vozíka, druhého elektrického vozíka alebo druhého načúvacieho aparátu.

Peňažný príspevok na kúpu pomôcky možno poskytnúť len na pomôcky uvedené v zozname pomôcok na zmiernenie alebo prekonanie sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia. Zoznam pomôcok a maximálne zohľadňované sumy z ceny pomôcok ustanoví ministerstvo práce, soc. vecí a rodiny opatrením. Zoznam pomôcok je uvedený v prílohe. Pokiaľ pomôcka nie je v zozname uvedená, nie je možné na jej kúpu poskytnúť peňažný príspevok.

Fyzickej osobe s ŤZP možno poskytnúť peňažný príspevok na kúpu viacerých pomôcok, ak spĺňa podmienky na poskytnutie peňažného príspevku na kúpu každej z týchto pomôcok.

Výcvik používania pomôcky je činnosť potrebná na získanie vedomostí, zručností a schopností na používanie pomôcky alebo overenie schopností používať pomôcku.

Ak je na používanie pomôcky potrebný výcvik fyzickej osoby s ŤZP, peňažný príspevok na kúpu pomôcky možno poskytnúť, ak fyzická osoba s ŤZP úspešne absolvuje výcvik používania tejto pomôcky. Ak absolvovanie výcviku používania pomôcky nie je úspešné, fyzická osoba s ŤZP nie je povinná vrátiť peňažný príspevok na výcvik používania pomôcky a peňažný príspevok na kúpu pomôcky sa neposkytne. Peňažný príspevok na výcvik používania pomôcky rovnakého druhu možno poskytnúť len raz.

Ak sociálny pracovník posudkového tímu usúdi, že konkrétny žiadateľ bez získania potrebných vedomostí a zručností by nemohol využívať pomôcku alebo je u neho potrebné overiť, že je schopný pomôcku používať, môže poskytnutie peňažného príspevku na kúpu pomôcky podmieniť úspešným absolvovaním výcviku práce s pomôckou alebo overením schopnosti žiadateľa pracovať s pomôckou. Až po predložení potvrdenia o úspešnom absolvovaní výcviku, resp. predložení potvrdenia o úspešnom overení schopností práce s pomôckou, sa vydá rozhodnutie o priznaní peňažného príspevku na kúpu pomôcky.

Úprava pomôcky je jej prispôsobenie individuálnym potrebám fyzickej osoby s ŤZP vrátane zavedenia upravenej pomôcky do prevádzky.

Pes so špeciálnym výcvikom je vodiaci pes, asistenčný pes a signálny pes. Špeciálny výcvik psa preukazuje fyzická osoba s ŤZP preukazom psa so špeciálnym výcvikom, známku, ktorú pes nosí na viditeľnom mieste a potvrdením o odbornej spôsobilosti osoby, ktorá psa vycvičila. Preukaz psa so špeciálnym výcvikom, známku a potvrdenie vydáva fyzickej osobe s ŤZP odborne spôsobilá osoba, ktorá psa vycvičila. V preukaze psa so špeciálnym výcvikom je uvedené meno, priezvisko, trvalé bydlisko fyzickej osoby alebo obchodné meno alebo názov, sídlo, identifikačné číslo a právna forma právnickej osoby, ktorá psa vycvičila, činnosti, na ktoré bol vodiaci pes, asistenčný pes alebo signálny pes vycvičený, dátum o vykonanej skúške psa, meno priezvisko a trvalé bydlisko fyzickej osoby s ŤZP, meno psa, jeho identifikačné číslo zhodné s číslom vyrazenom na známke, plemeno a farba psa a vek psa. Znamka obsahuje označenie, že ide o psa so špeciálnym výcvikom s uvedením druhu výcviku v slovenskom jazyku a v anglickom jazyku „assistance

dog, guide dog, hearing dog“, identifikačné číslo zhodné s číslom uvedeným v preukaze psa so špeciálnym výcvikom.

Vodiaci pes zabezpečuje fyzickej osobe s ŤZP, ktorá má zrakové postihnutie alebo iné ťažké zdravotné postihnutie, pomoc pri každodenných činnostiach, najmä pri samostatnom pohybe, podávaní predmetov a bezpečnom zvládnutí prekážok v priestore.

Zákon ustanovuje, kto je odborne spôsobilý na výcvik psa so špeciálnym výcvikom. Odborne spôsobilá na výcvik psa so špeciálnym výcvikom je osoba, ktorej predmetom činnosti je výcvik psov so špeciálnym výcvikom a je členom medzinárodnej organizácie združujúcej výcvikové školy alebo jej bola udelená akreditácia medzinárodnou organizáciou združujúcou výcvikové školy. Podmienka členstva v medzinárodnej organizácii združujúcej výcvikové školy sa považuje za splnenú aj vtedy, keď osoba, ktorej predmetom činnosti je výcvik psov so špeciálnym výcvikom, podala prihlášku za člena takejto organizácie, a to najdlhšie päť rokov od podania tejto prihlášky. Dodávateľ, ktorý túto podmienku nespĺňa, sa nepovažuje za odborne spôsobilého na výcvik psov so špeciálnym výcvikom.

Peňažné príspevky na kúpu, výcvik používania a úpravu pomôcok možno poskytnúť na základe

- dokladu o cene pomôcky alebo dokladu o kúpe pomôcky vyhotoveného osobou, ktorej predmetom činnosti je výroba, predaj alebo distribúcia pomôcky,
- dokladu o cene výcviku používania pomôcky alebo dokladu o cene vykonaného výcviku používania pomôcky vyhotoveného osobou, ktorej predmetom činnosti je vykonanie výcviku používania pomôcky,
- dokladu o cene úpravy pomôcky alebo dokladu o cene vykonanej úpravy pomôcky vyhotoveného osobou, ktorej predmetom činnosti je úprava pomôcky.

Výška peňažných príspevkov na kúpu, výcvik používania a úpravu pomôcok sa určí percentuálnou sadzbou v závislosti od ceny pomôcky a príjmu fyzickej osoby s ŤZP uvedených v prílohách č. 10 a 11 zákona. Pri určení výšky peňažného príspevku na kúpu pomôcky sa zohľadňuje cena pomôcky, najviac v sume ustanovenej v zozname pomôcok. Percentuálne sadzby, ktorými sa určuje výška peňažného príspevku, sa oproti sadzbám stanoveným zákonom o sociálnej pomoci nezmenili.

Peňažný príspevok na kúpu, výcvik používania a úpravu pomôcky je najviac 8 630,42 eura.

Ak sa znížená pohybová schopnosť, orientačná schopnosť, narušená schopnosť dorozumievania a obmedzená schopnosť sebaobsluhy alebo strata schopnosti sebaobsluhy viacerých fyzických osôb s ŤZP kompenzuje kúpou alebo úpravou jednej pomôcky, výška tohto peňažného príspevku sa určí pre každú fyzickú osobu s ŤZP z časti obstarávacej ceny pomôcky alebo ceny úpravy pomôcky, ktorá pripadá pomerne na každú z nich. Celková cena pomôcky sa zohľadňuje najviac v sume ustanovenej v zozname pomôcok.

Fyzická osoba s ŤZP je povinná kúpiť si pomôcku, na ktorej kúpu jej bol poskytnutý peňažný príspevok, dať si upraviť pomôcku, na ktorej úpravu jej bol poskytnutý peňažný príspevok, alebo absolvovať výcvik, na ktorý bol poskytnutý peňažný príspevok do troch mesiacov odo dňa poskytnutia tohto peňažného príspevku, najneskôr do šiestich mesiacov odo dňa právoplatnosti rozhodnutia o priznaní tohto peňažného príspevku, ak pomôcku nemožno kúpiť, upraviť alebo nemožno absolvovať výcvik používania pomôcky z dôvodov na strane osoby, ktorej predmetom činnosti je výroba pomôcky, predaj pomôcky, distribúcia pomôcky, úprava pomôcky alebo výcvik používania pomôcky.

Ak je cena uvedená v doklade o kúpe pomôcky, o cene vykonaného výcviku používania pomôcky alebo o cene vykonanej úpravy pomôcky vyššia ako cena, na ktorej základe boli poskytnuté peňažné príspevky na kúpu, výcvik a úpravu pomôcky, vyplatí sa rozdiel medzi výškou poskytnutého peňažného príspevku a výškou peňažného príspevku určeného na základe dokladu o kúpe pomôcky, o cene vykonaného výcviku používania pomôcky alebo o cene vykonanej úpravy pomôcky najneskôr do 30 dní od právoplatnosti rozhodnutia o doplatení rozdielu úradom práce. Súčet výšky peňažného príspevku poskytnutého na základe dokladu o cene pomôcky, o cene výcviku používania pomôcky alebo cene úpravy pomôcky a vyplateného rozdielu nesmie presiahnuť sumu 8 630,42 eur.

Ak je cena uvedená v doklade o kúpe pomôcky, cena vykonaného výcviku používania pomôcky alebo cena vykonanej úpravy pomôcky nižšia ako cena, na ktorej základe boli poskytnuté peňažné príspevky na kúpu, výcvik a úpravu pomôcky, fyzická osoba s ŤZP je povinná vrátiť rozdiel medzi výškou poskytnutého peňažného príspevku na kúpu pomôcky, peňažného príspevku na výcvik používania pomôcky alebo peňažného príspevku na úpravu pomôcky a výškou peňažného príspevku určeného na základe dokladu o kúpe pomôcky, cene vykonaného výcviku používania pomôcky alebo cene vykonanej úpravy pomôcky najneskôr do 30 dní od právoplatnosti rozhodnutia o povinnosti vrátiť preplatok..

Ďalší peňažný príspevok na kúpu pomôcky alebo peňažný príspevok na úpravu pomôcky rovnakého druhu možno poskytnúť, ak pomôcka neplní svoj účel.

Za pomôcku alebo úpravu pomôcky, ktorá neplní svoj účel, sa považuje pomôcka alebo úprava pomôcky, ak:

- je nefunkčná a nemožno ju opraviť,
- je nefunkčná a cena opravy alebo cena opravy s cenou všetkých doterajších opráv by bola vyššia ako 50 % poskytnutého peňažného príspevku na kúpu pomôcky alebo najviac 50 % ceny pomôcky alebo porovnateľnej pomôcky aktuálnej na trhu v čase rozhodovania o peňažnom príspevku na opravu pomôcky, alebo
- nekompenzuje sociálne dôsledky ťažkého zdravotného postihnutia.

Fyzická osoba s ŤZP je povinná vrátiť peňažný príspevok na kúpu pomôcky alebo jeho pomernú časť, ak predá, daruje alebo zaviní stratu alebo nefunkčnosť tejto pomôcky alebo je povinná vrátiť pomôcku subjektu, ktorý jej poskytol úver na kúpu pomôcky pred uplynutím siedmich rokov od poskytnutia peňažného príspevku na kúpu pomôcky. Fyzická osoba s ŤZP nie je povinná vrátiť peňažný príspevok na

kúpu pomôcky alebo jeho pomernú časť, ak bola pomôcka odcudzená a fyzická osoba s ŤZP nepožiadala o ďalší peňažný príspevok na kúpu pomôcky rovnakého druhu pred uplynutím siedmich rokov. Dochádza k zmene, príslušná lehota sa predlžuje z 5 na 7 rokov.

Fyzická osoba s ŤZP je povinná vrátiť pomernú časť peňažného príspevku na kúpu pomôcky za obdobie od prvého dňa kalendárneho mesiaca, ktorý nasleduje po kalendárnom mesiaci, v ktorom fyzická osoba s ŤZP predala pomôcku, darovala pomôcku alebo zavinila jej stratu alebo nefunkčnosť, alebo je povinná vrátiť pomôcku subjektu, ktorý jej poskytol úver na kúpu pomôcky, do dňa, ktorým uplynie lehota siedmich rokov. Táto povinnosť platí aj na vrátenie pomôcky alebo pomernej časti peňažného príspevku na kúpu pomôcky, ktorá sa uplatňuje ako pohľadávka v konaní o dedičstve.

Fyzická osoba s ŤZP je povinná vrátiť funkčnú pomôcku alebo peňažný príspevok na kúpu tejto pomôcky alebo jeho pomernú časť, ak pomôcka pred uplynutím siedmich rokov od poskytnutia tohto peňažného príspevku vhodne nekompenzuje sociálne dôsledky ťažkého zdravotného postihnutia. Ak pomôcka nie je funkčná a nemožno ju opraviť, fyzická osoba s ŤZP nie je povinná vrátiť pomôcku, peňažný príspevok na kúpu tejto pomôcky a ani jeho pomernú časť. Ak bol peňažný príspevok poskytnutý na kúpu psa so špeciálnym výcvikom a pes so špeciálnym výcvikom nekompenzuje sociálne dôsledky ťažkého zdravotného postihnutia, fyzická osoba s ŤZP nie je povinná vrátiť psa so špeciálnym výcvikom, peňažný príspevok na jeho kúpu a ani jeho pomernú časť.

Lehota siedmich rokov začína plynúť prvým dňom kalendárneho mesiaca, ktorý nasleduje po kalendárnom mesiaci, v ktorom rozhodnutie o poskytnutí peňažného príspevku na kúpu pomôcky nadobudlo právoplatnosť.

Ak fyzická osoba s ŤZP zomrie pred uplynutím siedmich rokov od poskytnutia peňažného príspevku na kúpu pomôcky s výnimkou peňažného príspevku na kúpu psa so špeciálnym výcvikom, tento peňažný príspevok alebo jeho pomerná časť sa uplatňuje ako pohľadávka v konaní o dedičstve. Ak dedičia preukážu znaleckým posudkom, že skutočná hodnota pomôcky je nižšia alebo rovnaká ako výška tejto pohľadávky, príslušný orgán uplatňuje v konaní o dedičstve pohľadávku vo výške skutočnej hodnoty pomôcky. Peňažný príspevok na kúpu pomôcky alebo jeho pomerná časť sa neuplatňuje ako pohľadávka o v konaní o dedičstve, ak hodnota pomôcky podľa znaleckého posudku vyhotoveného na účely konania o dedičstve je najviac 165,97 eura, alebo ak dedičia vrátia pomôcku.

Ing. Milan Měchura

Pracovník Úradu ÚNSS